

Διαφοροδιάγνωση των Προβλημάτων Ομιλίας στα Παιδιά

Λεβαντή Ειρ.

Ο όρος προβλήματα ομιλίας καλύπτει όλα τα προβλήματα που εμφανίζονται από το επίπεδο των φωνολογικών αναπαραστάσεων έως την πραγμάτωση των φθόγγων από τα όργανα της ομιλίας.

Τα παιδιά με προβλήματα ομιλίας αποτελούν μια ετερογενή ομάδα, όσον αφορά τη σοβαρότητα, την αιτιολογία, τον τύπο των δυσκολιών, την πρόγνωση και την πιθανή συνύπαρξη με προβλήματα λόγου και επικοινωνίας.

Είναι το πιο συχνό αίτημα για λογοπεδική αξιολόγηση και παρέμβαση, αλλά δεν υπάρχει, σε παγκόσμιο επίπεδο, ένας κοινά αποδεκτός τρόπος κατηγοριοποίησης. Αυτό έχει σοβαρές επιπτώσεις για τη διάγνωση, την πρόγνωση και τον προγραμματισμό μιας αποτελεσματικής παρέμβασης.

Ο πιο λειτουργικός τρόπος είναι η ποιοτική ανάλυση της ομιλίας. Η αιτιολογική ταξινόμηση που προτείνεται από τον Shriberg και τους συνεργάτες του (2002, 2009) δεν θεωρείται λειτουργική, καθώς η σχέση ανάμεσα στην αιτία και στα προβλήματα ομιλίας που εμφανίζονται είναι πολύπλοκη. Η κατηγοριοποίηση που προτείνεται εδώ, βασίζεται στις αντίστοιχες των Grunwell (1987) και Dodd (1995, 2005).

Τα προβλήματα μπορεί να εντοπίζονται στην οργάνωση του φωνολογικού συστήματος, στον ιδεατό κινητικό προγραμματισμό και συντονισμό των κινήσεων για την άρθρωση των φθόγγων, στο νευρομυϊκό σχεδιασμό ή στην πραγμάτωση από τα όργανα της ομιλίας. Με αυτή τη διαφοροποίηση έχουμε τρεις κατηγορίες προβλημάτων:

A. Στην οργάνωση του φωνολογικού συστήματος: Καθυστέρηση ή Διαταραχή. Στις διαταραχές έχουμε τις υποκατηγορίες: Χρονολογική Ανακολουθία, Χρήση Άτυπων Στρατηγικών, Συστηματική Προτίμηση σε Κάποιο Φώνημα, Ασταθή Χρήση Στρατηγικών.

B. Στον ιδεατό προγραμματισμό και συντονισμό των κινήσεων: Λεκτική Δυσπραξία.

Γ. Στον νευρομυϊκό σχεδιασμό και στην πραγμάτωση από τα όργανα της ομιλίας: Προβλήματα Άρθρωσης.

Κατά τη διαδικασία της αξιολόγησης, καταγράφεται η ομιλία του παιδιού, χρησιμοποιώντας μια σειρά από δοκιμασίες, οι οποίες δίνουν μια αναλυτική εικόνα των προβλημάτων. Στη συνέχεια πραγματοποιείται μια ψυχογλωσσική αξιολόγηση των δεδομένων, έτσι ώστε για να εντοπιστεί σε ποιο επίπεδο επεξεργασίας ή αναπαραστάσεων υπάρχει το πρόβλημα και να προγραμματιστεί η κατάλληλη παρέμβαση.